

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Ludmily Valentové, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. N.**, zastoupeného Mgr. Romanem Nacu, advokátem, se sídlem Bratranců Veverkových 396, Pardubice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2008, č. j. OAM - 1 - 288/VL - 07 - 11 - 2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 1. 2009, č. j. 28 Az 32/2008 - 32,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Romanu Nacu, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2008, č. j. OAM - 1 - 288/VL - 07 - 11 - 2007, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), s tím, že nebyly shledány důvody ani pro udělení azylu, ani doplňkové ochrany dle téhož zákona. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Stěžovatel v kasační stížnosti nejprve obšírně (avšak zcela obecně) shrnuje obsah žaloby, přičemž zmiňuje zejména vágnost odůvodnění rozhodnutí žalovaného, jednostrannost jeho výkladu právních předpisů, nelogičnost podkladů a neobjektivnost rozhodnutí, pomínutí materiálů ve prospěch žalobce, jakož i pomínutí podstaty věci, a v závěru poukazuje na bezproblémovost osoby stěžovatele na území ČR, který se dle svého tvrzení nedopouští porušování právních předpisů. Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel následující skutečnosti: soud na rozdíl od žalovaného opírá svá tvrzení o ust. § 12 - § 14 zákona o azylu, s tím že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Soud však

v odůvodnění svého rozsudku nakládá s těmito předpisy účelově a používá vždy ten, který je pro žalobce nevýhodný. Není naplněna základní zásada řízení, že soud je povinen postupovat objektivně a zkoumat veškeré předložené důkazy. Soud pominul návrhy žalobce o tom, že mu hrozilo nebezpečí na životě a zdraví. Soud se nezaobíral skutečnostmi v žalobě, ani skutečnostmi, že byly naplněny okolnosti zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu. Soud nesprávně vycházel pouze ze zákona a nikoli i z faktů, které by byly ve prospěch stěžovatele - k těm se prakticky nevyjádřil. Závěry soudu jsou v rozporu s obsahem spisů. Argumenty žalovaného vycházely z povrchní znalosti problematiky, přičemž v rozporu s logikou dogmaticky aplikoval právní předpis s cílem nevydat pozitivní rozhodnutí. Stěžovatel v závěru navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně s podáním kasační stížnosti stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku.

V daném případě byla důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany situace v zemi původu, kde stěžovatel projevoval svůj nesouhlas se současným politickým režimem v Bělorusku účastí na protestních akcích a demonstracích. Z tohoto důvodu měl být opakovaně zatčen policií, vyslýchán, bit a pokutován a následně proto opustil zemi původu. Ze spisového materiálu správního orgánu vyplývá, že v daném případě došlo k zamítnutí návrhu podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, a to zejména z toho důvodu, že žalovaný správní orgán příběh žadatele vyhodnotil jako nevěrohodný s odkazem na nesrovnalosti ve výpovědích z prvního azylového řízení (r. 2000) a nového - přezkoumávaného - azylového řízení (r. 2007) spočívající v rozporech v počtech a průběhu zadržení a demonstrací, jakož i souvisejících sankcích, a neshledal proto - z důvodu absence prokázaného pronásledování - naplnění azylově relevantních důvodů, ani důvodů pro udělení doplňkové ochrany.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (přestože se v kasační stížnosti explicitně dovolává důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a/ a b/ s. ř. s., jak bude ještě vysvětleno níže). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna citovaná rozhodnutí NSS je možno dohledat na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích důvodů uplatněných v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že jsou dány výše specifikované podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií musí Nejvyšší správní soud ve vztahu k většině kasačních námitek (prakticky ke všem kasačním námitkám), kterými je namítána řada neurčitých věcných a procesních pochybení správního orgánu i soudu, nejprve konstatovat, že jsou zcela obecné a nekonkrétní a chybí zde nezbytná náležitost: osvětlení konkrétních důvodů kasační stížnosti a uvedení konkrétní nezákonnosti, které se měly orgány dopustit. V této souvislosti je nutno poukázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, podle kterého je stěžovatel povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán, popř. soud vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami a s konkrétní vazbou na relevantní části spisového materiálu. Nekonkrétní námitky jsou potom vyloučeny z přezkumu. To se v daném případě - při velmi vysokém stupni obecnosti - týká prakticky všech námitek kasační stížnosti, zejména tedy tvrzení o neobjektivitě soudu, dále tvrzení, že soud nakládá s ocitovanými předpisy účelově a používá ty pro stěžovatele nevýhodné, tvrzení o pomínutí důkazů a návrhů soudem (bez bližší konkretizace), tvrzení o rozpornosti rozsudku s obsahem spisu i tvrzení o údajném pomínutí (nějakých) skutečností žaloby a tvrzení o dogmatickém aplikování předpisů žalovaným a o jeho povrchní znalosti problematiky. V daném případě není z kasační stížnosti vůbec zřejmé, které konkrétní právní závěry a úvahy jsou nesprávné, či absentují, které důkazy, návrhy či podklady byly pomínuty, v čem - konkrétně - má spočívat rozpor se spisy, se kterými skutečnostmi a tvrzeními ze žaloby se soud nvyvořádal, ani není zřejmé, jaké údajné neobjektivní právní postupy a povrchní či chybné logické úsudky a neznalost problematiky správního orgánu a soudu má stěžovatel na mysli. Takové nekonkrétní námitky jsou přitom vyloučeny z přezkumu. Jak vyplývá i z výše citovaného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, takové námitky nelze věcně přezkoumat. Podobnou situaci, jako je daný případ, se tedy Nejvyšší správní soud zabýval dostatečně již ve své předchozí judikatuře.

Za těchto okolností lze v kasační stížnosti vysledovat prakticky jedině mírně konkretizované tvrzení, a to tvrzení, že se soud nezaobíral naplněním okolnosti zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl). Nejvyšší správní soud však zjistil, že soud se okolnostmi nenaplnění důvodu pro udělení humanitárního azylu zaobíral, a to na straně 7 a 8 svého rozhodnutí. Vyjádřil zde srozumitelně a souladně s judikaturou Nejvyššího správního soudu v podstatě to, že na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska přezkoumatelnosti a dodržení příslušných procesních předpisů. (rozhodnutí NSS z 15. 10. 2003,

č. j. 3 Azs 12/2003 - 38). Soud přitom porušení těchto norem, či vybočení z mezí stanovených zákonem neshledal. Nutno uvést, že stěžovatel sám v průběhu správního řízení ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu neuváděl. Ustanovení § 14 bylo do zákona o azylu, který jinak stanoví důvody pro jeho udělení velice přísně a vypočítává je taxativně, vloženo proto, aby v případě nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 tohoto zákona bylo možno zohlednit i skutečnosti obecně vnímané jako pro udělení azylu z humanitárních důvodů obvyklé (např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory). V každém případě se vždy bude jednat o azylový důvod navýsost výjimečný. Důvody, které stěžovatel v průběhu celého správního řízení uváděl, nejsou z hlediska humanitárního natolik mimořádné, aby je bylo možné za zvláštního zřetele hodné považovat. Z lidského hlediska je sice možno pochopit, že dlouhodobá tíživá situace stěžovatele v zemi původu, kde panuje autoritářský režim, může vést až k rozhodnutí svou vlast opustit a pokusit se najít lepší životní podmínky jinde. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách však v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel ve vlastní zemi terčem pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě rodinným příslušníkem takové osoby nebo existují jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. listopadu 2005 č. j. 4 Azs 34/2005 - 60). Za uvedených okolností, zejména za situace, kdy žadatel žádnou z relevantních skutečností srozumitelně a nepochybně ani před správním orgánem neuplatnil, neshledal Nejvyšší správní soud důvod k zásahu do rozhodnutí.

Sice bez bližší konkretizace, avšak alespoň seznatelná zůstává z kasační stížnosti ještě námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Odhlédnuto od nedostatečné konkretizace této námitky musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že odůvodněním svého rozhodnutí se krajský soud zabýval nadstandardně pečlivě. Krajský soud podrobně (v rozsahu 7 stran) popsal své úvahy o věci a srozumitelně je spojil s relevantními skutečnostmi zjištěnými v průběhu řízení. Ve vztahu k námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. tak Nejvyšší správní soud pochybení krajského soudu nezjistil a odkazuje rovněž na množství judikatury k tématu tvrzené nepřezkoumatelnosti (za všechny např. rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2007, č. j. 8 Azs 45/2006 - 57, nebo rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2005, č. j. 5 Azs 362/2004 - 56). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. 133/2004 Sb. NSS), založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Z rozsudku soudu, napadeného kasační stížností, je zřejmé, že se správní orgán v rozhodnutí (a následně i soud ve svém rozsudku) řádně zabýval všemi podstatnými skutečnostmi a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Krajský soud zejména podrobně popsal důvody, které jej vedly ke ztotožnění se se žalovaným při vyhodnocení stěžovatelova příběhu jako nevěrohodného, včetně uvedení konkrétních rozporů ve výpovědích z roku 2000 a 2007 (nesrovnalosti v počtech účastí na demonstracích a zadrženích, jakož i v jejich průběhu a sankcích, některé tvrzené protestní akce se konaly za doby pobytu žadatele již v ČR, či se nekonaly, popř. se nekonaly v udávaný čas) a včetně příslušných odkazů na spis a relevantní části rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněno, pro stěžovatele z něj zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgán a následně i soud vycházel a jakými právními úvahami se při rozhodování řídil. Nejvyšší správní soud je podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, věcnou stránku jeho úvah proto Nejvyšší správní soud nezkoumal a nemohl zkoumat.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu pak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie

v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byl k ochraně jeho zájmů pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát Mgr. Roman Nacu. V případě ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Uvedený advokát na výzvu soudu nezaslal vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb a soud proto musel postupovat podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a vycházet přitom z faktů, které vyplývají ze spisu. Podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží mimosmluvní odměna za každý z úkonů právní služby v citovaném ustanovení uvedených. Podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu náleží odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. Ustanovený advokát však takovou poradou neuplatnil (ani to jinak ze spisu nevyplývá). Podání písemného doplnění kasační stížnosti ze dne 13. 4. 2009 pak je úkonem, za který náleží advokátu odměna podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Ustanovenému advokátu tak byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby, což při částce 2100 Kč za jeden úkon právní služby spolu s náhradou hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) činí celkem částku 2400 Kč, která byla ustanovenému advokátovi přiznána.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu